

Sak 11/23 Single Digital Gateway (SDG)
Europaparlaments- og rådsforordning om etablering av en digital portal for informasjon, prosedyrer, assistanse- og problemløsningstjenester og om endring av forordning (EU) nr. 1024/2012

Behandlingssak

Forslag til beslutning

- Skate-virksomhetene skriver egne høringssvar når forordningen om Single Digital Gateway (SDG) sendes på høring i juni.

Formål med å løfte saken for Skate

- Bevisstgjøre Skate-virksomhetene på hvordan de vil treffes av forordningen og planlagt prosess for innlemmingen av forordningen i norsk lov.
- Diskutere hva som er realistisk tempo for innføringen av forordningen, og hva dette vil kreve av ressurser i virksomhetene som blir berørt.
- Prosessen for innlemming av forordningen i norsk lov har gått veldig raskt. Konsekvenser av innføringen er etter Digdirs syn ikke tilstrekkelig utredet. Det er derfor viktig at Skate-virksomhetene prioriterer å gi grundige høringssvar. Høringen om innføring av forordningen skal etter planen sendes ut fra KDD i siste halvdel av juni med 6 ukers høringsfrist.

Presentasjon av saken

Om Single Digital Gateway (SDG)

[Forordningen](#) som etablerer Single Digital Gateway (SDG) ble vedtatt av EU i 2018. En EU-forordning må tas inn ordrett i nasjonal lovgivning i alle EU- og EØS-land. Det vil si at det nasjonale handlingsrommet er svært begrenset, ettersom formålet med forordninger er å harmonisere praksis. Skate-virksomhetene har likevel noe rom for å påvirke norsk gjennomføring av regelverket ved å skrive høringssvar.

Formålet med SDG er å gjøre det enklere for enkeltpersoner og bedrifter å etablere seg i et annet EU-land. Dette skal gjøres ved å gjøre 21 prosedyrer innenfor syv livshendelser tilgjengelig digitalt på tvers av grensene i EU. I tillegg skal [YourEurope-portalen](#) hjelpe EU-borgere til å navigere i de offentlige systemene i andre EU-land, og dermed gjøre det enklere for dem å utøve sine rettigheter og plikter. En vellykket implementering vil også forenkle prosessene i de offentlige virksomhetene som må forholde seg til EU-borgere som forflytter seg på tvers av landegrensene, siden den nødvendige informasjonen/bevisene vil utveksles automatisk mellom de aktuelle myndighetene.

KDD har startet arbeidet med å innlemme SDG-forordningen i norsk rett. Tentativ tidsplan tilsier at SDG inntas i norsk rett ved forskrift til forvaltningsloven i oktober/november 2023. Saken vil legges ut på nasjonal høring i siste halvdel av juni.

Digdir har i tildelingsbrevet fått oppgaver knyttet til innføringen av SDG, men forordningen vil i tillegg treffe mange andre offentlige virksomheter. Ansvaret for å tilby tjenester og informasjon gjennom SDG hviler på de offentlige virksomhetene som har ansvar for den aktuelle tjenesten. Det er derfor viktig at virksomhetene som omfattes av forordningen, både statlige og kommunale, setter seg inn i hva forordningen innebærer og starter forberedelser for å kunne innrette seg etter kravene i forordningen.

Økonomiske konsekvenser

Digdir har identifisert tre alternative løsningskonsepter for realiseringen av SDG i Norge: en sentralisert løsning, en desentralisert løsning, eller en kombinasjon av de foregående. I Finland har det blitt gjennomført en kostnadsanalyse for et desentralisert og et sentralisert løsningsdesign med følgende resultater:

- En desentralisert tilnærming, der de nødvendige funksjonalitetene bygges inn som utvidelser av virksomhetenes digitale tjenester og registre, estimeres til i overkant av 100 millioner euro.
- En sentralisert løsning innebærer at berørte virksomheter tilbys sentrale tjenester de kan integrere mot, og de sentrale tjenestene vil tilby den funksjonaliteten som er nødvendig for

å sikre den grenseoverskridende informasjonsutvekslingen. Denne løsningen er estimert til i underkant av 9 millioner euro.

I den sentraliserte modellen er 2/3 av estimatet knyttet til endringer og tilpasninger som må gjennomføres i virksomhetenes digitale tjenester og registre, men den siste 1/3 går til utvikling av sentrale nasjonale komponenter som i norsk kontekst trolig i hovedsak vil utvikles av Digdir. Det er grunn til å anta at kostnadene ikke vil være lavere i Norge enn det finske estimatet. Kartlegging, matching og eventuell harmonisering av dokumentasjon/bevis på tvers EU og EØS vil stille krav om kontinuerlig og vedvarende involvering av relevante virksomheter.

Muligheter og utfordringer

Forordningen tilrettelegger for en rekke muligheter for offentlig sektor ved å tillate deling og bruk av bevis mellom myndigheter på tvers av landegrensene. Det kan blant annet gi en mer harmonisert tilgang til tjenester og bevis. SDG kan også forenkle tjenesteproduksjon på tvers av sektorer i Norge.

For innbyggere skal det bli enklere å finne frem til relevant informasjon, og forordningen skal forhindre forskjellsbehandling og diskriminering av europeiske innbyggere og virksomheter ved å automatisere bevisutvekslingen og ved å sikre at alle EU-borgere får tilgang til de samme nasjonale tjenestene som landets egne borgere. Forenklet gjennomføring av forordningens 21 prosedyrer skal igjen gjøre det enklere og mer attraktivt for europeiske borgere og virksomheter å etablere seg i Norge, og for norske borgere og virksomheter å etablere seg i EU. Å utsette gjennomføring av forordningen kan dermed medføre at Norge blir et mindre attraktivt land å etablere seg i.

Utfordringer:

- I henhold til det finske estimatet, vil innføringen av SDG og Once Only Technical System (OOTS), der bevisutvekslingen skal finne sted, medføre store kostnader i virksomhetene som berøres. I tillegg vil det kreve betydelige ressurser sentralt for å realisere OOTS.
- Norge starter arbeidet med SDG flere år etter andre medlemsland i EU. Det er nødvendig med tilstrekkelig lang overgangsordning for å tilpasse seg lovkravene.
- Nasjonalt er det mangelfull kjennskap til forordningen og forståelse for kostnader og tiden det vil kreve å tilpasse norske systemer til SDG. Dette er derfor et viktig poeng som bør komme frem av høringsvarene.
- OOTS innebærer en ny måte å utveksle data på, som primært er tilpasset forutsetningene i EU. Norge har imidlertid en infrastruktur for datautveksling som er bygget på mer moderne prinsipper. Det vil derfor trolig kreve tilpasning av systemene i norske virksomheter for å håndtere bevis fra andre EU-land, og for å koble norske systemer opp mot OOTS.
- Annet kommende EU-regelverk, som eIDAS-forordningen, vil påvirke hvordan SDG kan realiseres. Det må Norge hensynta i implementeringen av SDG. Blant annet er realiseringen av eIDAS en forutsetning for at bevisutvekslingen i OOTS skal fungere som planlagt.
- For å få på plass et felles løsningskonsept for SDG/OOTS i norsk offentlig sektor påhviler det Digdir et stort utrednings- og koordineringsarbeid, samt forventet utvikling av sentrale løsningskomponenter til bruk i SDG-sammenheng.

Til diskusjon i Skate

- Hvilke ytterligere muligheter og utfordringer ser Skate ved innføring av forordningen om etablering av en digital portal for informasjon, prosedyrer, assistanse og problemløsningstjenester (SDG)?
- Hvor lang tid trenger offentlig sektor på å forberede innføringen av SDG, dvs. hvor lang frist bør vi be om ved innføringen av forordningen?
- Trenger Skate-virksomhetene mer informasjon enn det som ligger i saksunderlaget for å skrive gode høringsvar?

Vedlegg

- Vedlegg 1: Single Digital Gateway

Saken vil bli framlagt av Grete Øwre, seksjonssjef, Digitaliseringsdirektoratet
Saksframlegget er utarbeidet av Digitaliseringsdirektoratet
Oslo, 30.05.2023